

УТИЦАЈ И ВРСТЕ ОДЛУКЕ НА ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПКА

Понављање правноснажно окончаног поступка није условљено врстом одлуке којом је окончан поступак чије се понављање тражи.

Из образложења:

„Тужилац је ревизију изјавио против решења Вишег суда у Панчеву Гж 857/15 од 08.09.2015. године, којим је потврђено решење Основног суда у Панчеву 960/12 од 20.07.2015. године, којим је одбачен предлог тужиоца за понављање поступка као недозвољен. Првостепени суд је своју одлуку засновао на околностима да је поступак чије се понављање тражи окончан доношењем решења да се тужба сматра повученом, да такво решење представља процесно решење и има деклараторан а не конститутиван карактер, јер се њиме не одлучује мериторно о главној ствари, па не испуњава услове у погледу материјалне правноснажности која се односи на садржину одлуке и њено дејство у смислу утврђења постојања, односно непостојања спорног права. Како се, сходно Закону о парничном поступку, тужба која је повучена сматра да није ни била поднета и може се поново поднети, то правно дејство повлачења тужбе се разликује од правног дејства правноснажне судске одлуке и како решење о повлачењу тужбе није подложно материјалној правноснажности првостепени суд је одбацио предлог тужиоца за понављање поступка као недозвољен. Другостепени суд је потврдио решење Основног суда у Панчеву придружујући се схватању да се не може сматрати да је поступак који је окончан повлачењем тужбе правноснажно завршен.

Изложена правна схватања нижестепених судова нису правилна. Одредбом члана 426. ЗПП прописано је да се поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може по предлогу странке поновити, а чланом 124. став 1. истог закона, да суд доноси одлуке у облику пресуде или решења. Пресудом се увек одлучује о тужбеном захтеву што значи о предмету спора и пресуда се назива мериторном одлуком, а подобна је за формалну и материјалну правноснажност. Међутим, парница се осим пресудом окончава и решењем и то не само оним решењем које се доноси у поступку због сметања поседа, већ и оним којим суд одбацује тужбу или правни лек, или констатује да је парница престала да тече радњом странке, нпр. у случају повлачења тужбе или одрицања од правног лека. Сва ова решења могу се нападати посебном жалбом и у случају одбијања жалбе решења постају правноснажна. Решење које се више не може побијати правним леком постаје формално правноснажно. Одредба члана 426. ЗПП не прави разлику у врсти одлука којом се поступак правноснажно завршава, јер каже: "поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може се по предлогу странке поновити", значи не прописује да је понављање поступка дозвољено само у парницама које су завршене доношењем правноснажне пресуде. Зато суд у сваком конкретном случају, зависно од разлога због кога се тражи понављање поступка одлучује да ли одлука којом је поступак правноснажно завршен мора бити правноснажна пресуда или се понављање може дозволити и у случају када је поступак завршен доношењем правноснажног решења. Закон за понављање поступка не поставља услов у погледу врсте одлуке којом је поступак чије се понављање тражи правноснажно завршен. Иначе, у конкретном случају тужилац може поднети нову тужбу али би његово потраживање било застарело“.

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 2394/2015 од 14.4.2016. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 24.4.2018. године)